

مای درس

گروه آموزشی عصر

خلاصه درس نهم:

www.my-dars.ir

جهان اجتماعی برای تداوم خود اعتقادات، ارزش ها و فرهنگ (شیوه زندگی) خود را به فرد آموزش می دهد، تا فرد با موقعیت اجتماعی و تکالیف و حقوقش آشنا شود و مشارکت اجتماعی پیدا کند.

اولین و مهم ترین آشنایی با جهان اجتماعی توسط خانواده صورت می گیرد سپس گروه همبازی ها، مدرسه، مجالس علمی و مذهبی و رسانه های جمعی

جامعه پذیری: فرایندی که برای مشارکت اجتماعی دنبال می شود و هویت اجتماعی را شکل می دهد. (انتقال شیوه زندگی از نسلی به نسل دیگر)

کجروی اجتماعی: رفتارهایی که برخلاف عقاید، ارزش ها و هنجارهای جامعه اند.

کنترل اجتماعی: فعالیت هایی که موجب پذیرش فرهنگ و انطباق با انتظارات جامعه می شود.

روش های کنترل کجروی های اجتماعی: تبلیغ و اقناع. تشویق و تنبیه (رسمی و غیررسمی)

اقناع: روشی برای درونی سازی فرهنگ است. هرچه فرهنگ با فطرت سازگارتر باشد از قدرت اقناعی بیشتری برخوردار است.

در جهان اجتماعی اسلام روش مناسب جامعه پذیری و کنترل اجتماعی: امر به معروف و نهی از منکر است. (به صورت

تبلیغی، تشویقی یا تنبیهی گاهی رسمی و گاهی غیررسمی)

سوالات درس نهم:

۱- **جامعه پذیری را تعریف کنید:** به فرایند و مسیری که افراد برای مشارکت در زندگی اجتماعی و شکل گیری هویت اجتماعی

طی می کنند جامعه پذیری می گویند. (به فرایند مشارکت اجتماعی جهت تکوین و شکل گیری هویت اجتماعی افراد

جامعه پذیری می گویند.)

۲- **کنترل اجتماعی را تعریف کنید:**

به مجموعه اقداماتی که برای پذیرش فرهنگ و منطبق کردن افراد با انتظارات جامعه انجام می شود کنترل اجتماعی می

گویند.

۳- **آیا جامعه پذیری در جوامع مختلف شیوه واحد و ثابتی دارد یا متفاوت است؟** شیوه های جامعه پذیری جوامع مختلف

متفاوت است. چون عوامل جامعه پذیری این جوامع با یکدیگر متفاوت است. خانواده، رسانه ها، مدارس و شیوه های

آموزشی و میزان اهمیتشان متفاوت است. (میزان تاثیر گذاری و قدرت هر یک از عوامل فوق در جوامع مختلف متفاوت است

.)

۴- **عواملی که افراد را جامعه پذیر می کند. نام ببرید:** خانواده، مدرسه و مراکز آموزشی، گروه همبازی و دوستان، رسانه ها

، مجالس علمی و مذهبی

۵- **انسانها چگونه به موقعیت اجتماعی خود پی می برند؟ چگونه هویت اجتماعی خود را شکل می دهند؟** برخی از

موقعیت های اجتماعی انتسابی اند (محل تولد، جنسیت) و برخی اکتسابی اند (معلم بودن، دانشجوی بودن ..) انسانها از طریق

عضویت در گروه ها (خانواده، دوستان و...)، تعامل با دیگران، برعهده گرفتن نقش ها و فرایند جامعه پذیری نهادهای

فرهنگی و آموزش این نهادها هویت اجتماعی شان شکل می گیرد.

۶- **آیا فرایند جامعه پذیری همیشه با موفقیت انجام می شود؟** خیر انسان موجودی مختار است و می تواند از پذیرش عقاید،

ارزش ها و هنجارهای اجتماعی سرباززند.

۷- اگر افراد از پذیرش ارزش ها و عقاید سرباززند چه پیامدهایی برای آن جامعه به دنبال خواهد داشت؟ جامعه از طریق شیوه های سه گانه (تبلیغ واقناع - تشویق و پاداش - تنبیه و مجازات) به کنترل اجتماعی می پردازد و در صورت عدم تاثیر هويت اجتماعی جامعه تغییر خواهد کرد .

۸- **کجروی اجتماعی را تعریف کنید:** رفتارهایی که برخلاف عقاید و ارزش ها و قواعد و هنجارهای جامعه می باشد .

۹- **جامعه برای تداوم جامعه پذیری و پیش گیری و کنترل کجروی اجتماعی از چه روش هایی استفاده می کند؟** ۱- تبلیغ

واقناع یعنی از طریق نهادهای آموزشی و فرهنگی باورها و عقاید خود را تبلیغ می کند تا افراد اقناع شوند. (این شیوه قوی ترین

روش است .) ۲- تشویق و پاداش یعنی دادن پاداش به کسانی که مطابق ارزش های جامعه رفتار می کنند. ۳- تنبیه

و مجازات یعنی منحرفین از ارزش های اجتماعی تنبیه می شوند . (کمترین قدرت رادربین سه شیوه فوق دارد .)

۱۰- **هویت و جامعه پذیری با کنترل اجتماعی چه رابطه ای دارند؟** افراد جامعه از طریق کنترل اجتماعی قواعد و ارزش های

اجتماعی جامعه را می شناسند و خود را با آنها تطبیق می دهند و جامعه پذیر می شوند.

۱۱- **اولین و مهم ترین نهادی که افراد را جامعه پذیر و دارای هويت اجتماعی می کند چیست ؟** خانواده

۱۲- **در جامعه برای جذب افراد به نقش هایی که اهمیت حیاتی تدراند از جمله رشته ی پزشکی چه کارهایی انجام می**

شود ؟ جامعه پاداش بیشتری از جمله منزلت اجتماعی بالاتر و امکانات مادی بیشتر به این نقش ها ورشته ها اختصاص دهد .

۱۳- **برخی از کجروی های اجتماعی پزشکی را نام ببرید و راه های پیشگیری و کنترل آن را بیان کنید:** انجام جراحی توسط

پزشکان غیر متخصص ، عدم تعهد نسبت به سلامتی جسمی و روحی بیماران ، گرفتن هزینه های اضافی و دستمزد بالا ، سقط

جنین ، جراحی های غیر متعارف و اشتباه ، سهل انگاری، راه های کنترل و پیشگیری : ۱- تشویق پزشکان متعهد و کارا ۲- تنبیه

پزشکان خطا کار (مثلا لغو پروانه پزشکی) ۳- تبلیغ زندگی اخروی و دنیوی توأم بایکدیگر ۴- تقبیح پول پرستی و دنیا زدگی

۵- امر به معروف و نهی از منکر

۱۴- **مسئولیت کدام مراتب امر به معروف و نهی از منکر همگانی است و کدام مراتب آن وظیفه ی نهادها و مراکز رسمی است ؟**

مراتب تبلیغ واقناع همگانی و عمومی است . تشویق گاهی همگانی و عمومی و گاهی توسط مراکز رسمی صورت می گیرد

و تنبیه و مجازات فقط از طریق نهادها و مراکز رسمی صورت می گیرد.

۱۵- **مراتب کنترل اجتماعی را نام ببرید :** ۱- تبلیغ واقناع ۲- تشویق و پاداش ۳- تنبیه و مجازات

۱۶- **آیا مراتب کنترل اجتماعی در همه جوامع دارای روش های یکسان است ؟** خیر در جوامعی که فرهنگ آنها زمینه منطقی

و عقلانی بیشتری دارد و با فطرت انسان سازگارتر است از اقناع بیشتر استفاده می شود . در جوامعی که ارزش های فرهنگی کمتر

درونی شده باشند از تشویق و تنبیه استفاده می کنند . (به دو صورت رسمی و غیر رسمی)

۱۷- **در کدام جوامع از روش اقناع در کنترل اجتماعی و پیشگیری استفاده می کنند ؟** در جوامعی که زمینه ی منطقی و عقلانی

بیشتر دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند.

۱۸- **از طریق کدامیک از مراتب کنترل اجتماعی افراد فرهنگ رادرونی می سازند ؟** از طریق اقناع

۱۹- در چه صورتی افراد رفتارهای متناسب با فرهنگ را بهتر انجام می دهند؟ در صورتی که قدرت اقتناع یک فرهنگ بیشتر باشد

۲۰- آیا تشویق و تنبیه نسبت به پدیده های مختلف فرهنگی یکسان انجام می شود؟ خیر هر پدیده ی فرهنگی به میزان اهمیتی که دارد از تشویق یا تنبیه بیشتری برخوردار است .

۲۱- تشویق و تنبیه بیشتر در مورد چه کسانی به کار برده می شود؟ در مورد کسانی که ارزش های فرهنگی را به میزان کمتری درونی کرده اند .

۲۲- تشویق و تنبیه به چه اشکال و صورت هایی انجام می شود؟
۱- شکل غیر رسمی که آثار عمیق تری دارند و توسط خانواده ، همسالان و عموم مردم جامعه انجام می شود .
۲- رسمی که بیشتر توسط سازمان ها و موسسات اجتماعی مانند ادارات، پلیس و دادگاه وزندان صورت می گیرد .

۲۳- در صورتی که جامعه و فرهنگ روش های مناسبی برای تبلیغ و تشویق و تنبیه نداشته باشند دچار چه وضعیتی می شوند؟
در معرض آسیب ها و ناهنجاری های بیشتری قرار می گیرند و دوام و بقای آنها تهدید می گردد.

۲۴- دو عنصر فرهنگی آموزه های اسلامی که در فرایندهای جامعه پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند را نام ببرید؟
۱- امر به معروف ۲- نهی از منکر

۲۵- مراتب و روش های امر به معروف و نهی از منکر را نام ببرید؟
۱- روش های تبلیغی ۲- روش های تشویقی ۳- روش های تنبیهی

۲۶- رفتار حیوانات با رفتار انسان ها چه تفاوت اساسی دارند؟ رفتار حیوانات بر مبنای غریزه است ولی رفتارهای انسان بر مبنای آگاهی، معانی، اراده و فرهنگ است.

۲۷- جامعه پذیری و کنترل اجتماعی چه ارتباطی با یکدیگر دارند؟ برای تحقق جامعه پذیری نیازمند کنترل اجتماعی هستیم. بدون کنترل اجتماعی، جامعه پذیری به وجود نمی آید. یعنی باید مجموعه اقداماتی انجام دهیم تا بتوانیم افراد جامعه را به انطباق با فرهنگ جامعه وادار نماییم.

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir